

Адѣймаджы Барты Ёхсәнад: Адѣймаджы Барты Ёппәтиумәйаг Деклараци.

Ист әрцыд ИНО-йы Генералон Ассамблейы 1948 азы 10 декабры.

РАЗДЫРД.

Нәй рохуаты уадзән әппәт дзылләджын бинонты уәнгтән сә намысән аргъ скәнын, стәй се 'мхуызон әмә әнәхицәнгәнгә бартә, кәй сты сәрибардзинад, рәстдзинад әмә әппәтиумәйаг сабырдзинады бындур; әмә нәй рохуаты уадзән, әнәрвәссондзинад әмә ницәмәдард кәй әркодтой варварон акттәм, кәцытә хыгдарынц адѣймаджы намыс, әмә ахәм дунейы арәзт, кәцийы адәмән уыдзән дзырды бар әмә уыдзысты хицән тас әмә мәгуырджинадәй, хъуыстгонд у куыд адәмы стыр тырнынад; әмә нәй рохуаты уадзән, әнәмәнг хъәуы, цммәй адѣймаджы бартә хъахъәд цәуой законы тыхәй, цәмәй адѣймаг йәхәдәг ма 'рхауа ахәм уавәрмә әмә ма сьста әфхәрды ныхмә, әмә нәй рохуаты уадзән, хъуамә әххуысгонд цәуа адәмты 'хсән хәларджинад рәзынән; әмә хъусдардмә исгәйә, Иугонд Нациты адәмтә кәй бафидар кодтой Уставы сә уырнынад адѣймаджы бындурон бартәм, адѣймаджы намысы аргәадмә, сылгоймаг әмә нәлгоймаджы әмбарадмә, әмә бауынаффә кодтой социалон прогресс әмә царды хуыздәр кәнынән сәрибар уәвгәйә әххуыс кәнын; әмә нәй рохуаты уадзән, пәддзәхәдтә-уәнгтә, кәй бавәрдтой ныфс ахъаз кәнын, Иугонд Нациты Организациимә кусгәйә, әппәтиумәйаг арггәнынад әмә адѣймаджы бындурон бартә фидар кәнынән әххуыс кәнын. Нәй рохуаты уадзән, ацы бартән кәй ис стыр нысаниуәг ацы хәс сәххәст кәнынән. Генералон Асамблей расидтис ацы деклараци куыд хәсләвәрд, кәцы хъуамә әххәст кәной әппәт адәмтә әмә пәддзәхәдтә, цәмәй алы адѣймаг әмә әхсәнады уәнг дәр әппындзых рухсад әмә ахуырадмә тырнгәйә, әххуыс кәной ацы бартә хъахъәнынән, әмә сә парәхат кәной куыд Организацийы пәддзәхәдты әмә адәмты 'хсән, афтә уыцы териториты адәмы 'хсән, кәцытә сты сә юрисдикцийы.

УАЦ 1.

Адѣймәгтә се 'ппәт дәр райгуырынц сәрибарәй әмә әмхуызонәй сә барты. Уыдон әххәст сты зонд әмә намысәй, әмә кәрәдзийән хъуамә уой әфсымәрты хуызән.

УАЦ 2

Алы адѣймагән дәр хъуамә уой әппәт бартә әмә сәрибарадтә, ацы Декларацимә гәсгә, әнә исты хицәндзинәдтәй, ома, адәмыхаттмә зондахастытә, националон кәнә социалон равзәрд, мулкон мыггагон кәнә әндәр уавәры.

Уымәй уәлдай, нәй хицән кәнән политикон, барадон кәнә әхсәнадәмон бындырул уыцы пәддзәхад, кәцымә хауы адѣймаг, цавәрфәнды пәддзәхад дәр уәд.

УАЦ 3

Алы адѣймагән дәр ис бар царынән, сәрибар әмә хи әдәсджинадән.

УАЦ 4.

Хъуамә мачи уа цагъар әмә уацары; цагъар әмә цагъайрәгты уәйгәнынадән бар нәй сә алы хуызты дәр.

УАЦ 5.

Хъуамә тухәнәй макәй марой, макәй намыс хъуамә уа әфхәрд әмә хыгдард.

УАЦ 6.

Алы адѣймагән дәр, кәм фәнды уәд, ис барадон хъахъәнынад.

УАЦ 7.

Адәм се `ппәтдәр законы раз сты әмхуызон әмә сын ис бар, цәмәй сә закон хъахъәна әмхуызондәй. Се `ппәтән ис бар, законмә гәсгә сәхи дискриминацийә бахъахъәнынән, кәцы халы ацы Декларацийы әгъдәуттә.

УАЦ 8.

Алы адѣймагән дәр ис бар әнтысджытәй йә бартә бахъахъәнын тәрхондоны, уыцы бартә йын ләвәрд сты закон әмә конституцийә.

УАЦ 9.

Хъуамә мачи уа әвәндонәй ахст кәнә тард.

УАЦ 10.

Алы адѣймагән дәр йә бартә әмә йә хәстә, стәй йә аххоссаджы растдзинад сбәрәг кәнынән ис бартә әппәт әмхуызонады бындырул, цәмәй йә хъуыддагмә каст цәуа хъуыстгондәй әмә әппәт рәстдзинады домәнтимә әнәдәлбар әмә рәстдәвин тәрхондоны.

УАЦ 11.

Алы адѣймаг дәр, исты фыдракәнды аххосджын, йә бартәм гәсгә гәу аххосджын, цалынмә йә аххос законмә гәсгә тәрхондоны рабәрәг уа, уәдмә; уым дәр ын ләвәрд цәуы хъахъәнынад.

Хъуамә макәмән әрцәуа тәрхонгонд, фыдракәндыл нымәд цы нә цәуы, уыцы фыдракәнды тыххәй, националон закон кәнә әхсәнадәмон барадмә гәсгә. Хъуамә ма уа нысангонд ахәм әфхәрд, кәцы уыд нысангонд фыдракәнды рәстәг.

УАЦ 12.

Мачи хъуамә уа хыгдәрд йәхи әмә йә бинонты царды, йә корреспонденцийы сусәгджинәдты, стәй йә кады.

УАЦ 13.

Алы адѣймагән дәр ис бар хибарәй цәуынән әмә йәхицән цәрәнбынат әвзарынән кәцыфәнды пәддзәхәды дәр.

Алы адѣймагән дәр ис бар кәцыфәнды пәддзәхадәй ацәуынән, уыимә йәхи пәддзәхадәй дәр, әмә фәстәмә йәхи пәддзәхадмә сыздәхынән.

УАЦ 14.

Алы адѣймагән дәр ис бар йәхицән иннә пәддзәхәдты әмбәхсән бынат агурынән әмә уыцы әмбәхсән бынатәй пайда кәнынән.

Ацы барәй нәй пайда кәнән, Иугонд Нациты Организацийы нысантимә әмә уәгәвәрдимә баст цы нәу, ахәм фыдракәнд куы скәна, уәд.

УАЦ 15.

Алы адѣймагән дәр ис гражданиндзинады бар. Хъуамә макәмән уа ист йә гражданиндзинад кәнә йә гражданиндзинад айвыны бар.

[Missing 15.2]

УАЦ 16.

Йә кары чи бацыд, уыцы сылгоймәгтә әмә нәлгоймәгтән әнә исты къуылымпыы, нәдәр адәмыхаттмә гәсгә, нәдәр динмә гәсгә, ис моймә цәуыны әмә бинонты кәныны бар. Уыдонән ис әмхуызон бартә куыд бинонты царды, афтә, куы рахицән уой, уәд.

Бинонтә сты әхсәнады бындурон хай, әмә сын ис әхсәнад әмә пәддзәхәды `рдыгәй хъахъәнынад исыны бар.

[Missing 16.3]

УАЦ 17.

Алы адаймагән дәр ис бар, куыд йәхәдәг, афтә иннәтимә дәр, мулкәй пайда кәнынән.

Хьуамә мачи уа әнәбары йә мулкәй хицәнгонд.

УАЦ 18.

Алы адаймагән дәр ис бар йәхи хьуыды, намыс әмә динән; ардәм хауы дин әмә фәндтә ивыны бар, куыд иунәгәй, афтә иннәтимә бастәй динон әмә ритуалон әгьдәуттә әххәстгәнгәйә.

УАЦ 19.

Алы адаймагән дәр ис йәхи разәнгарддзинады бар әмә сә сәрибарәй равдисын дәр; ацы бармә хауы хи разәнгарддзинадыл хәцын әмә хибарәй агурын, исын әмә паракат кәнын информаци әмә фәндтә цыфәнды мәдзәлттәй пәддзахадон арәнтәй хицәнәй.

УАЦ 20.

Алы адаймагән дәр ис бар әмбырдтә әмә ассоциацитә аразынән. Хьуамә мачи уа тыхәй исты ассоциацимә конд.

[Missing 20.2]

УАЦ 21.

Алы адаймагән дәр ис бар йә пәддзахады разамынды архайын, хибарәй кәнә та әвзәрст адамы әххуысәй.

Алы адаймагән дәр әмхуызонәй ис бар пәддзахадон куыстмә бацәуын йәхи пәддзахады.

Адамы фәндон хьуамә уа хицаудзинады бындур, ацы фәндон хьуамә әвдыст цәуа әвзәрстыты, кәцытә хьуамә арәст цәуой әмхуызон әвзәрстадон барты бындурыл, сусәг хьәләс дәттынәй кәнә әндәр әмнысанон мәдзәлтты әххуысәй, кәцытә дәттынц сәрибарәй хьәләс кәныны бар.

УАЦ 22.

Алы адаймагән дәр, куыд әхсәнады уәнгән, ис бар социалон әххуысән, стәй йә намысы, хибарәй рәзты экономикон әмә культурон уавәрты национ, әхсәнадәмон әмә алы пәддзахады мәдзәлтты әххуысы бар.

УАЦ 23.

Алы адаймагән дәр ис фәллой кәныны бар, хибарәй куыст равзарынән, рәстдзәвин әмә зәрдәмәдзәугә куыстадон уавәртән, стәй хи әгуыстәй бахьхьәнынән.

Алы адаймагән дәр ис бар йә куыстән әмбәлгә мызд райсынән.

Алы кусәгән дәр ис бар әмбәлгә хәрзиуәг райсынән, кәцы фәг кәнә йәхицән дәр әмә йә бинонтән дәр, әмә кәцы әххәстгонд цәуа хьәугә заманы әндәр социалон мәдзәлттәй.

[Missing 23.4]

УАЦ 24.

Алы адаймагән дәр ис бар уләфынән әмә йә рәстәг әрвитынән, уимә кусән бон әмбәлгә кьәддәр кәнынән әмә фидгә әрвылазон уләфән рәстәгән.

УАЦ 25.

Алы адаймагән дәр хьуамә уа ахәм царды уәлвәз, уырдам хауынц хәрд, дзәума, цәрәнбынат, медицинон әххуыс, әмбәлгә социалон әххуыс, кәцытә хьәуынц әнәниздзинад хьәхьхьәнынән йәхицән әмә йә бинонтән, әгуысты рәстәджды әххуысы бар, рынчынәй, сахьатәй, идәдзәй, зәрондәй кәнә әндәр исты хабары, йәхицәй әнаразгә фәдәтты.

[Missing 25.2]

УАЦ 26.

Алы адаймагән дәр ис ахуырады бар. Ахуырад хьуамә уа ләвар, әппынкьәддәр райдайән әмә астәуыккаг ахуыргәнәндәтты. Әнәмәнг хьуамә уа райдайән ахуырад. Техникон әмә профессионалон ахуырадмә хьуамә уа иумәйагәй әнцон бацәуән, уәллаг ахуырад дәр хьуамә уа ахәм, әцәг алкәй зоньндзинәдты бындурыл.

[Missing 26.2]

[Missing 26.3]

УАЦ 27.

Алы адаймагән дәр ис бар әхсәнады культурон царды архайын, аивадәй зәрдәрүхс уын, зонадон прогреммы архайын әмә йә фәстиуджытәй пайда кәнын.

Алы адаймагән дәр йә бон у моралон әмә материалон бартә, кәцытә сты йә зонадон, литературон кәнә аивадон куысты фәстиуджытә бахьхьәнын.

УАЦ 28.

Алы адаймагән дәр ис бар социалон әмә әхсәнадәмон фәткән, кәцыы ацы Декларацийы әвдыст бартә уыдзысты әнәхьәнәй әххәстгонд.

УАЦ 29.

Алы адаймагән дәр ис хәстә әхсәнады раз, әрмәст кәцыы ис йә сәрибар әмә әххәст царды мәдзәлттә.

Йә бартә әххәстгәнгәйә алы адаймаг дәр хьуамә уа йә бартәй хицән әрмәст законмә гәсгә, иннә адамы бартә әмә домәнтә, әхсәнадон фәтк әмә амонд бахьхьхьәнынны тыххәй демократон әхсәнады.

[Missing 29.3]

УАЦ 30.

Ацы Декларацийы фыст уацтә хьуамә ма уой әмбәрст куыд ләвард бартә цавәрдәр пәддзахадән, адамы кьордән кәнә хицән адаймәгтән исты архайд аразын, кәцы цәуа ацы Декларацийы әвдыст барты ныхмә.

Ирон текст ныффыста Бутаты Хьязыбег Таймуразы фырт.